

DO-1901300202040400 Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2019) Examination

March - 2022

Geography : Paper No.18

(Man and Environment System)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃત્તિ/નકશો દોરો.
(2) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- 1 પર્યાવરણ ભૂગોળનો અર્થ અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. 14
અથવા
- 1 પૃથ્વીના પર્યાવરણના મહત્ત્વને સમજાવો અને તેમના પ્રકારો વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો. 14
- 2 માનવ અને પર્યાવરણ સંબંધનો ઇતિહાસ વિગતે સમજાવો. 14
અથવા
- 2 ભારતના કોઈપણ એક ઇકોલોજિકલ પ્રદેશના સંદર્ભમાં તે પ્રદેશનો છોડ અને પ્રાણી જીવનનાં સંબંધ સમજાવો. 14
- 3 વાયુ પ્રદૂષણ એટલે શું ? વાયુ પ્રદૂષણનાં જુદા જુદા સ્રોત જણાવો. 14
અથવા
- 3 પર્યાવરણ અભ્યાસના અભિગમો વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો. 14
- 4 કુદરતી આપત્તિની વ્યાખ્યા આપી તેમના વિશે વિસ્તૃત જાણકારી આપો. 14
અથવા
- 4 પારિસ્થિતિક તંત્રની વ્યાખ્યા આપી તેના વર્ગીકરણની ચર્ચા કરો. 14
- 5 નીચેની ચાર પૈકી કોઈ પણ બે ટૂંકનોંધ લખો : 14
(1) નાઈટ્રોજ ચક્રો
(2) પાણી, પ્રદૂષણ
(3) પર્યાવરણ સમતુલા
(4) પ્રાકૃતિક પર્યાવરણ

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Draw neat figure / map wherever necessary.
(2) All questions carry equal marks.

1 Explain the meaning and scope of environmental geography. 14

OR

1 Explain the importance of the earth's environment and give detailed information about their types. 14

2 Examine in detail the chronology of 'man environment relationship'. 14

OR

2 Explain the relationship between plant and animal life of any one ecological region of India. 14

3 What is air pollution ? What are the different sources of air pollution ? 14

OR

3 Provide detailed information on approaches of environmental studies. 14

4 Define natural disasters and provide detailed information about them. 14

OR

4 Give the definition of ecosystem and discuss its classification. 14

5 Write any two of the following **four** short notes : 14

- (1) Nitrogen cycle.
- (2) Water pollution.
- (3) Environmental balance.
- (4) Physical environment.